

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/56/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517200991
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8517200991.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31749542 so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, právne zastúpeného: AENEA Legal s.r.o., IČO: 35951125 so sídlom Jozefská 3, Bratislava proti žalovaným: 1. A. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. Q. XXX, 2. T. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. Q. XXX, obaja právne zastúpení: JUDr. Vladimír Dlugolinský, advokát so sídlom Levočská 1, Stará Ľubovňa, o zaplatenie 16.399,72 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/31/2017 - 301 zo dňa 14.12.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o možnosti žalovaného zaplatiť prisúdenú pohľadávku v splátkach a vo výrokoch III. a IV.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom konanie čiastočne zastavil (výrok I.). Výrokom II. zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 4.948,91 eur s úrokom z omeškania v splátkach po 228,81 eur mesačne. Výrokom III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výrokom IV. žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 9,55 % proti žalobcovi. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy 16.399,72 eur s príslušenstvom titulom zmluvy o poskytnutí podpory uzavretej podľa zákona NR SR č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania. Výrok o zastavení konania odôvodnil súd prvej inštancie tým, že žalobca čiastočne zobral žalobu späť. Súd zistil, že strany uzavreli zmluvu o poskytnutí podpory podľa zákona 124/1996 Z.z., predmetom ktorej bolo poskytnutie podpory vo forme úveru vo výške 695.000 Sk (23.069,77 eur) pri úrokovej sadzbe 3,10 % a dobe splatnosti 30 rokov. Výška splátky bola dohodnutá na 98,52 eur, úver bol splatný v 359 splátkach. Žalovaní v rokoch 2003 až 2013 uhradili splátky úveru riadne a včas. V roku 2014 prestali splátky riadne uhrádzať, keď uhradili len sumu 513,46 eur a v roku 2016 iba sumu 689,64 eur. Keďže žalovaní boli k 02.11.2015 v omeškaní s úhradou 11 splátok, žalobca odstúpil od zmluvy o úvere a vyzval žalovaných na úhradu zostatku istiny. Ani v dodatočnej lehote žalovaný svoj dlh neuhradili a žalobca si svoju pohľadávku uplatnil na súde. Podanou žalobou si uplatnil istinu 16.399,72 eur s príslušenstvom, zmluvnú pokutu vo výške 1.689,43 eur. Po podaní žaloby žalovaní uhradili 18 splátok po 222,81 eur, spolu 4.010,58 eur. Súd uviedol, že zmluva o poskytnutí podpory uzavretá podľa zákona 124/1996 Z.z. je zmluvou spotrebiteľskou. Poukázal na rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Prešove, napr. rozhodnutie vo veci 6Co/204/2015 zo dňa 27.08.2015, 1Co/278/2014 zo dňa 11.03.2015, 7Co/1/2016 zo dňa 25.04.2016. Uzavrel, že žalobca bol v súvislosti uvedeným zmluvným vzťahom v postavení dodávateľa. Žalobca je právnická osoba, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom z čoho vyplýva, že ide vlastne o činnosť obchodnú.

Uzavretie zmlúv o poskytnutí podpory vo forme úveru má charakter sústavnosti a účelom týchto zmlúv je bez akýchkoľvek pochybností dosiahnutie zisku. Súd uzavrel, že odstúpenie od zmluvy, ku ktorému došlo v danom prípade, má následky upravené Občianskym zákonníkom a podľa § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka účinného od 01.04.2015 je aj na tento právny vzťah potrebné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj na právne vzťahy, ktoré vznikli pred 01.04.2015. Súd prvej inštancie v tomto smere poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.05.2015 8MCdo/13/2014. V dôsledku odstúpenia od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušila a podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a strany sú povinné vrátiť si navzájom čo podľa tejto zmluvy plní. Žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 23.069,77 eur, žalovaný na tento úver zaplatil celkovo 18.120,86 eur. Preto má žalobca nárok len na zaplatenie rozdielu týchto dvoch súm, teda 4.948,91 eur. Preto súd žalobcovi priznal túto sumu s úrokom z omeškania a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Súd prvej inštancie poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 19.06.2013 I. ÚS/402/2013, ktorá sa zaoberá právnym posúdením odstúpenia od zmluvy, a ktoré považuje právne posúdenie, z ktorého vychádzal aj súd prvej inštancie v tejto veci, za ústavne konformné. Súd povolil žalovaným splácať žalobcovi prisúdenú sumu v splátkach po 222,81 eur prihladajúc na skutočnosť, že žalovaní potom, ako im bola doručená žaloba, splácajú svoj dlh v tejto výške a túto výšku splátok navrhol sám žalobca pri rokovaniach o mimosúdnom riešení sporu. Takéto rozhodnutie nezasiahne neprimerane ani do hospodárskych pomerov žalobcu a doba splácania nepredstavuje neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa. Prisúdená suma bude zaplatená približne v priebehu 24 mesiacov. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol, že nepriznal žalobcovi nárok na náhradu spojený s uplatnením pohľadávky vo výške 434,32 eur, predstavujúcu odmenu za úkon právnej služby odstúpenie od zmluvy, nakoľko vykonanie tohto úkonu nijako nepreukázal. Nepredložil súdu žiaden doklad preukazujúci dôvodnosť tohto nároku, ako aj jeho výšku, teda faktúra a doklad o úhrade takto poskytnutej právnej služby žalobcovi.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti II., III. a IV. výroku rozsudku. Uviedol, že rozhodnutie je nepreskúmateľné a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Nie je možné podľa jeho názoru prijať záver o tom, že zmluva o úvere je typickou formulárovou zmluvou. Poukázal na to, že v zákone o ŠFRB sú stanovené minimálne náležitosti, ktoré musí každá zmluva obsahovať. Vzhľadom na uvedený výpočet jej náležitostí ani samotný žalobca do určitej miery nemôže ovplyvniť jej podstatný obsah. Žalobca posudzuje každú žiadosť podľa poradia, ktorý je stanovený termínom doručenia žiadosti. Žiadateľ má objektívnu možnosť oboznámiť sa so zmluvou ešte pred jej uzatvorením. Uzavretá zmluva nezodpovedá definícii spotrebiteľskej zmluvy, ktorá bola zakotvená v Občianskom zákonníku zákonom 150/2004 Z.z., pretože sa nejednalo jednak o zmluvu uzavretú podľa Občianskeho zákonníka a žalobca nespĺňa definíciu dodávateľa, ktorý uzatvára so spotrebiteľom vopred pripravenú zmluvu, ale zmluvu, ktorej náležitosti zakotvuje zákon. V zmysle uvedenej novely zákona: „Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy“. Ustanovenia smernice nie je možné aplikovať na daný spor, nakoľko smernica stanovuje, že zmluvné podmienky, ktoré odrážajú zákonné alebo regulačné ustanovenia, nepodliehajú ustanoveniam smernice. Samotný zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere je jednoznačne regulovaný zákonom o štátnom fonde rozvoja bývania, kde účelom zákonodarcu bolo stanoviť podmienky, pri ktorých priamo štát bude podporovať bytovú politiku osobitných skupín obyvateľstva. Uzavretá zmluva priamo zo strany zákonodarcu odporuje pojmu „nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán“. Žalovaní mali možnosť sa so zmluvou vopred oznámiť, žalobca poskytol žalovaným úver s úrokovou sadzbou 3,1 % ročne v roku 2002 a v tom čase sa úvery v komerčnej sfére poskytovali s úrokovou sadzbou 8 až 11 %. Žalobca teda uzatvára zmluvy s výrazne výhodnejšími podmienkami ako na komerčnom trhu. Podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie poukázal na neaktuálnu judikatúru a on sám poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.04.2018, 25Co/79/2017, kde sa konštatuje, že vzťah založený medzi žalobcom a žalovanými je obchodnoprávnym vzťahom. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym stanoviskom, ktoré sa týkalo zrušenia zmluvy ex tunc podľa Občianskeho zákonníka. Toto uznesenie, ktoré bolo prijaté v senáte Krajského súdu Prešov, vyvracia skôr prijaté závery o postavení žalobcu v spôsobe a právnej úprave poskytovania úverov vo forme podpory, ako aj o spotrebiteľskom charaktere sporu.

3. Žalobca nesúhlasil ani s tým, že je v postavení dodávateľa, pretože neposkytuje úver v rámci svojho podnikania. Žalobca nespĺňa definíciu podnikateľa ako ju definuje Obchodný zákonník. Žalobca nekoná

ani samostatne, pretože správcom žalobcu je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Prostriedky fondu možno použiť iba na podporu zameranú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, čiže nedochádza k rozdeľovaniu zisku. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/120/2010 a na rozhodnutia ďalších súdov. Účinky odstúpenia od zmluvy sa majú posudzovať podľa Obchodného zákonníka, nie podľa Občianskeho zákonníka a podľa § 506 Obchodného zákonníka je veriteľ oprávnený požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Je preto opodstatnené, aby po odstúpení od zmluvy o úvere podľa § 506 Obchodného zákonníka dlžník naďalej platil úroky z úveru, ako aj úroky z omeškania. Žalobca započítal jednotlivé platby, ktoré realizoval žalovaný v zmysle právnej úpravy Obchodného zákonníka.

4. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie mu nepriznal nárok na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, na ktorý žalobca mal právo. Odstúpením od zmluvy žalobcovi vznikli odôvodnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky proti žalovaným.

5. Nesúhlasil s tým, že sú umožnil žalovaným plniť pohľadávku v splátkach po 222,81 eur, pretože takéto splátky sú neprimerané výške požadovaného nároku. Žalobca žiadal, aby súd pri prípadnom povolení uhrádzania dlžnej sumy v splátkach uplatnil zásadu, že uplatnený nárok bude uhradený v priebehu troch rokov. Pri mesačnej splátke 222,81 eur by bol požadovaný nárok uhradený za 92 mesiacov. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu alebo aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaní sa k odvolaniu nevyjadrili.

7. Žalobca v priebehu odvolacieho konania doručil odvolaciemu súdu rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/106/2018 zo dňa 29.04.2019, ktoré má podľa neho zásadný význam pre právne posúdenie sporu. Poukázal na princíp právnej istoty a na to, že z uvedeného uznesenia vyplýva, že postavenie žalobcu ako subjektu sui generis nenapĺňa znaky dodávateľa a uzavretá zmluva o poskytnutí podpory nemá charakter spotrebiteľskej zmluvy.

8. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol, odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje. Odvolací súd taktiež má za to, že žalobca mal postavenie dodávateľa a uzavretá zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a teda odstúpenie od zmluvy má účinky upravené v Občianskom zákonníku, a to napriek predloženému rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR.

9. K odmene za odstúpenie od zmluvy odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom, že nebolo preukázané zaplatenie tejto odmeny, odvolateľ v podanom odvolaní túto skutočnosť nerozporuje.

10. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP vo všetkých napadnutých výrokoch. Odvolací súd má za to, že vzhľadom na výšku prisúdenej sumy dôjde k jej zaplateniu za menej ako žalobcom požadované tri roky.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol žalobca neúspešný, žalovaní v celom rozsahu úspešní. Žalovaným trovy odvolacieho konania nevznikli, a preto odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2:1 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.